

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM

VIỆN SINH THÁI TÀI NGUYÊN SINH VẬT

PHẠM THÚY NGÀ

**NGHIÊN CỨU ĐA DẠNG THÀNH PHẦN LOÀI VE SÀU HỌ
CICADIDAE (HEMIPTERA: AUCHENORRHYNCHA) Ở
VƯỜN QUỐC GIA TAM ĐẢO, TỈNH VĨNH PHÚC**

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

HÀ NỘI – 2015

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO

VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ VIỆT NAM

VIỆN SINH THÁI TÀI NGUYÊN SINH VẬT

PHẠM THÚY NGÀ

**NGHIÊN CỨU ĐA DẠNG THÀNH PHẦN LOÀI VE SÀU HỌ
CICADIDAE (HEMIPTERA: AUCHENORRHYNCHA) Ở
VƯỜN QUỐC GIA TAM ĐẢO, TỈNH VĨNH PHÚC**

Chuyên ngành: Động vật học

Mã số: 60420103

LUẬN VĂN THẠC SĨ SINH HỌC

Người hướng dẫn khoa học:

TS. PHẠM HỒNG THÁI

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – ĐHTN <http://www.lrc.tnu.edu.vn>

HÀ NỘI – 2015

MỤC LỤC

ĐẶT VẤN ĐỀ.....	01
Chương 1. TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU	03
1.1. Tình hình nghiên cứu ve sầu trên thế giới.....	03
1.2. Tình hình nghiên cứu ve sầu ở Việt Nam.....	04
1.3. Tình hình nghiên cứu ve sầu ở VQG Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc.....	05
1.4. Điều kiện tự nhiên và xã hội của khu vực nghiên cứu	06
Chương 2. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	
2.1. Đối tượng nghiên cứu	10
2.2. Nội dung nghiên cứu	10
2.3. Thời gian nghiên cứu.....	10
2.4. Địa điểm nghiên cứu	10
2.5. Phương pháp nghiên cứu	
2.5.1. Phương pháp nghiên cứu ngoài thực địa	11
2.5.2. Phương pháp nghiên cứu trong phòng thí nghiệm.....	12
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	
3.1. Thành phần loài ve sầu (Hemiptera: Cicadidae) ở Vườn Quốc gia Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc.....	14
3.2. Tính đa dạng của ve sầu (Hemiptera: Cicadidae) ở Vườn Quốc gia Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc.....	26
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	
Kết luận	32
Kiến nghị	32
PHỤ LỤC	
Phụ lục I: Hình ảnh các loài ve sầu ở Vườn quốc gia Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc.....	33
Phụ lục II: Bản đồ phân bố của các loài ve sầu ở Vườn quốc gia Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc.....	41

TÀI LIỆU THAM KHẢO	53
Tài liệu tiếng Việt	53
Tài liệu nước ngoài	54

Danh mục bảng biểu

Bảng 3.1 : Tóm tắt bảng phân loại các loài ve sần tại VQG Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc.....	25.
Bảng 3.2. Số lượng mẫu vật các loài ve sần thu được tại VQG Tam Đảo.....	27
Bảng 3.3. Phân bố của các loài ve sần ghi nhận ở VQG Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc..	29
Bảng 3.4. Sự bắt gặp của các loài ve sần tại các điểm điều tra thu mẫu.....	31

Danh mục hình ảnh

Hình 2.1. Địa điểm thu mẫu thứ nhất	10
Hình 2.2. Địa điểm thu mẫu thứ hai	10.
Hình 2.3. Địa điểm thu mẫu thứ ba	11.

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

VQG: Vườn Quốc Gia

Nnk: Những người khác

ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong thế giới tự nhiên, côn trùng là nhóm động vật thu hút sự quan tâm đặc biệt của con người. Theo số liệu điều tra từ 1999-2006 của IUCN: Côn trùng trên thế giới có số loài đã được mô tả là 950.000 loài, chiếm 76,06% tổng số loài động vật và 60,79% tổng số các loài động thực vật, có 1192 loài đã được đánh giá, trong đó có 623 loài bị đe dọa [68].

Nhờ đặc tính thích nghi kì lạ với ngoại cảnh, lớp động vật này hết sức phong phú, đa dạng về thành phần loài đồng thời số lượng cá thể của mỗi loài cũng rất lớn, theo C.B. Willam, (Thomas Eisner và E. O. Wilson, 1977), lớp Côn trùng có đến một tỷ tỷ (10^{18} cá thể). Chúng có mặt ở khắp mọi nơi và can dự vào mọi quá trình sống trên trái đất, trong đó có đời sống của con người. Ở một số phương diện côn trùng là những kẻ gây hại nguy hiểm, theo “Sedlay 1978 thì chỉ có khoảng 0,1% số loài. Côn trùng gây hại cho cây trồng, động vật và con người”, mặt khác chúng lại là những động vật rất có ích. Côn trùng đóng vai trò quan trọng trong hệ sinh thái như tham gia vào chu trình tuần hoàn vật chất, là thành phần quan trọng của chuỗi thức ăn, chúng có vai trò quan trọng trong việc thụ phấn cho các loài thực vật làm tăng năng suất cây trồng và góp phần tạo tính đa dạng của thực vật. Nhiều loài côn trùng ăn thịt và kí sinh tham gia vào diệt trừ sâu hại, một số còn cung cấp những sản phẩm công nghiệp quý hiếm như cánh kiến, tơ tằm, mật ong.

Cho đến nay, đã ghi nhận 2.900 loài ve sâu thuộc 412 giống, 40 tộc, 2 phân họ (Sanborn, 2014) [64]. Chúng gồm nhiều loài có hại và có ích, phân bố khá rộng. Chúng có ảnh hưởng tích cực và tiêu cực tới đời sống của con người cũng như có vai trò quan trọng trong cân bằng sinh thái môi trường tham gia vào chu trình chuyển hoá vật chất và năng lượng trong hệ sinh thái.

Vườn Quốc gia (VQG) Tam Đảo nằm trong địa phận của các huyện Sơn Dương (tỉnh Tuyên Quang), Đại Từ (tỉnh Thái Nguyên) và Lập Thạch, Tam Đảo và Mê Linh (tỉnh Vĩnh Phúc). VQG nằm trong khối núi chạy theo hướng Đông bắc - Tây nam. Khối núi này bị tách thành hai vùng núi cao ở phía Bắc và phía Tây bởi những vùng đứt gãy có độ cao thấp hơn. Có một số đỉnh cao hơn 1.300m